

ZOMBOR és VIDÉKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztő Csoég: Csiliás Penő-utca 94. szám.
Küldő Hivatal: Kassuth Lajos-utca 152. szám.

Felolós szerkesztő:
Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.

Egész évre 12 kor., félre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Az iskolák államosítása.

Ha valahol, úgy nálunk nagy kelendőse van a tartalom nélküli, üres jelszavaknak. Kelet népe vagyunk. Fantáziánk annyira élénk, hogy sokszor elnyomja ítélő teltségünket. Az ábrándok világában oly jól érezzük magunkat, hogy akárhányszor a hazaárulás vádjával illetjük a józan gondolk. ki a gyakorlati élet követelményeivel számol véltve, megkísérli észre téríteni bennünket. Hiába, a juste milieu politikája soha és sehol sem volt és nem is lesz népszerű. A mit Boissier Cécéról ír, hogy t. i. a pártok nem szeretik az affajta embereket, kik vonakodnak társul csatlakozni az ő kicsapongásaikhoz s kik az általános túlzások közepette önértelzen megmaradnak az igaz mérték határain belül; a mi viszonyainkra is bátran alkalmazható.

A közoktatás államosítására is a legnemesebb ideálok egyike; lényeges alapföltétele a nemzeti állam teljes kiépítésének. Megtagadnám a szabadelvűségemet, ha azt az elvet, hogy a közoktatás ügye állami ügy, kifogásolnám. En e tekintetben Macanlay-ral, a nagy angol történetiróval, a szabadelvű irány lelkes apostolával tartok, ki egész határozottsággal jelenti ki, hogy az ő erős meggyőződése szerint, az államnak nemcsak joga, de kötelessége is a közoktatás ügyébe elhatározólag folyni be.

Az iskolák fokozatos államosítása évtizedek óta folyik a nyugadt-európai államokban. Franciaországban például az állami közoktatásügyi költségvetés ötvén év alatt harminchatszorozódott; Angolországban pedig negyven év alatt megnegyvenszeresződött.

A kultur-államok példáját természetesen mi is követjük. Mint mindenben, úgy ebben a tekintetben is igyekszünk velök a versenyt fölvenni, a mit mutat az, hogy míg 1868-ban, az első alkotmányos költségvetésben a vallás- és közoktatásügyi szükségletek fedezésére alig irányoztunk elő többet egy millió forintnál, az 1902-iki költségvetésben a vallás- és közoktatásügyi tárca rendes és átmeneti kiadásai, valamint beruházásai kerek összegben 47 millió koronát tesznek ki.

Hogy már Mária Terézia megvetette volna nálunk az állami közoktatási rendszer kiindulási pontját lenne tekinthető, ezt csak azok állíthatják, a kiknek érdekükben áll kételyeket támasz-

tani bizonyos felsőbb felekezeti iskolák jogosultsága iránt. A történelmi igazság azonban az, hogy a Mária Terézia-féle ugynevezett állami közoktatás leple alatt bizonyos hatalmi törekvések és reakció húzódtak meg. Kell-e erre nézve erősebb bizonyíték, mint az, hogy az ugynevezett állami közoktatási rendszer végrehajtásával a királynő 1762-ben gróf Barkóczy Ferenc primást bízván meg s őt nevezvén ki az összes magyarországi felsőbb és alsóbb iskolák felügyelőjévé, az ő régimzje alatt a katolikus iskolákkal szemben az államnak még felügyeleti joga is csak névleg érvényesült, holott a protestáns iskolák ellen az állami felügyelők valóságos ítő hadjáratot indítottak, úgy hogy 1777-ben a protestánsok esengve kérik a királynőt, szabadítsa meg őket az állami iskolafelügyelőktől, kik iskolatársi jogok elkobzását tűzték ki céljukat.

Az iskoláknak a szó igaz értelmében vett államosítása tehát nálunk 1868-ban vette kezdetét. De tekintetben még mindig igen messze vagyunk a művelt Nyugattól.

Ha már ezenkívül figyelembe vesszük, hogy a magyar állam az összes népoktatási költségeknek legfőbb 15%-át viseli, hogy a népiskoláknak csak egy tized része állami s hogy a több mint két milliányi népiskolai tanuló közül mindössze 7—8% nyeri műveltségét az állami népiskolákba; akkor ebből egy nagy tanulást vonhatunk le. Azt t. i., hogy azok a társadalmi lényezők, melyek már évszázadok óta s jelenleg is a nemzeti közművelődés terhének javarészt zugolódás nélkül, nagy önmegerőltetéssel viselni képesek, nemcsak, hogy kellő, kiméletben és tisztelőben részesítendők, de úgy az állam mint a társadalom hatályos támogatására is jogosan igényt tarthatnak.

Meggyőződés-em teljes erejével tiltakozom az ellen a hater felfogás ellen, hogy a felekezeti jogakadémiák, gimnáziumok és népiskolák támogatása nem egyeztethető össze a szabadelvűséggel. Annak a nemzeti államnak a keretében, mely a szabadelvű irány produktuma, miért nem foglalhatnának helyet a felekezeti iskolák? A nemzeti államnak letételének, fejlődésének alapföltétele a társadalom egysége. Ha a felekezeti iskolák ezt nem zavarják meg, sőt közreműködnek a társadalmi egység megszilárdításában; az államfejlődés szempontjából kifogás alá nem eshetnek. Vesse-

de-mesebbé csak akkor válnának, ha akár vallási, akár nemzetiségi tekintetben nem alkalmazkodnának a nemzeti állam követelményeire s ha a vallási türelmetlenség és kizárólagosság és a nemzetiségi áll. bontó törekvések félszkelnek be magukat falak közé. Ebben az esetben természetesen kiméletlenül elpusztítandók.

Addig azonban, míg az államosítás ideje el nem érkezik, az állam részről rettentelen könnyelműség és rövidlátás lenne olyan iskolákat, melyek becsülettel betöltik hivatásukat, megemmisíteni csak azért, mert a nemzeti eszme mellett egy vagy más felekezeti érdekeit is szolgálják. A ki közvetlen tanítja annak a nemes munkának, melyet ezek végeznek, míg egyrésztől bátran kimeri emelni jelentőségüket az illető felekezetek belső missziójának ápolása tekintetében, másrésztől épp oly nyomtatékosan hangsúlyozhatja a nemzeti közművelődésnek tett szolgálataik megbecsülhetetlen értékét.

D. B. G.

*** Petíció a zombori választás ellen.** A zombori választást a radikális part petícióival támadta meg. Indokok: A választókat pénzen vették volna, a nagy pressió, melyet Veszelnovics alkaptány, mint a politikai hatóság kiküldötté, nemkülönben Tluszky Jenő főkapitány aki a választási helyiségben tartózkodott és Dr. Drakulics-ral korteskedett; záróránt nem tűzték ki az elnök, hirtelen bezárta a választást, pedig még 10 szavazó jelentkezett — többeket visszautasított, kik pld. Györgye helyett Gyura, Jovan helyett Jova nevet mondtak, a választási terembe a radikálisok részéről csak 10 et, míg az ellenpárt 20—40-et is beeresztettek ahányan csak jöttek. A radikálisok biztosra veszik, hogy a választást a kongresszus megfogja semmisíteni.

*** Kongresszus választási eredmény Bácskában.** Szta-p á r. Györgyevics Döme radikális párti lett megválasztva dr. Pavlovics Simon autonom párti ellen. — Ó-p á l á n k a. Sztójcsics Dusan radikális győzött Gosztoics Pál liberális és dr. Dugygerszky Gedeon párton kívüli ellen. Egyházi részről Popovics Bodzsár újvidéki plébános radikális lett megválasztva. — S z a b a d k a. dr. Manojlovics Vladisláv radikális. — U j v i d é k e n. dr. Miletics Szlavko radikális 634, míg ellenfele a liberális Gontoics Pál 268 szavazatot kapott. Egyházi részről Popovics Bodzsár Plébános. — S z a b l y a. dr. Musicszky Döme radikális 147 szavazattal győzött dr. Vuesetics Ilés a liberális párt ellenke ellen, ki 46 szavazatot kapott. Egyházi részről meg lett választva Deicsics G-becsei plébános ki 146 szavazatot kapott

radikális. — O-Becse dr. Kraszojevics György a radikális párt elnöke kapott 112 szavazatot — ellenfele dr. Malesevits István zentai ügyvéd liberális 52 szavazatot kapott. Egyházi részről Jelencs Iván ó-becsei plébános, radikális. Ellenfele Papias zsabalyi esperes megbukott. Borota vissza lépett. — Pavkovics György zombori diakon, a Másics párt lelke meg lett választva az Erdeviki kerületbe a klerikális Aranczyk erdeviki plébános ellen. — Dr. Kosztolányi László, a koszurús költőt a szegediek a szabadkaiaktól különválasztva megválasztották. A választás azonban érvénytelen.

*** Kongressusi választói eredmény.** Meg lett választva: Radikális 27; liberális 6, klerikális 11, Óállók pártja 19, autonomisták 2. Versecz szombatot választ, hol Zákó Milán főispán visszalépett, egyedül jelölt a radikális Zmaj Jovan Jovánovics, a szerbek jelenlegi legnagyobb költője. A verseci püspök kerület még 10 képviselőt választ, melyek Zmajánovics püspök befolyása folytán is valószínűleg mind radikalist fog választani. A kongressus áll 75 képviselőből és pedig: 50 világi és 25 egyházi tagból. A választási eredményből ítélve a radikálisok, akik 37 biztos szavazattal rendelkeznek, kiket az egyébb patriarcha ellenes kisebb önálló pártok valószínűleg támogatni fognak — kivéve a liberalisokat, — már most mondhatók, hogy a kongressus működése a radikálisok magatartásától lesz függővé téve.

*** Az apatini főszolgabíró beiktatása.** Matkovits Béla főszolgabíró Apatinban f. hó 20-án ünnepélyesen fogadták. A zombori és zentai főszolgabírák is részt vettek az ünnepélyen, melyen a járás összes községei küldöttségekkel volt képviselve. Este 400 terített bankett volt a főszolgabíró tiszteletére, hol Latinovits Pál főispánt felköszöntve, az a főispánnak táviratilag lett tudomására adva, melyre a főispán szívélyes szavakban azonnal táviratilag felelt is, melynek felolvasása lelkes öröm hangulatot idézett elő. Egyebekben pedig az új főszolgabíró a szeretet minden jelével elhalmozták, s a pártoskodás mintha megszűnt volna, a főszolgabíró személye kiegyenlítést látzott az eddigi ellentéteket.

*** Kongressusi képviselő választás Ó-Sztapáron.** F. hó 19-én Ó-Sztapár kerület 1 világi képviselőt választott. A választás rendkívül küzdelmes volt. A rendet Matkovits Béla főszolgabíró tartotta fenn csendőrökkel. A választási elnök választásnál mely névszerinti volt — már sejtani lehetett a radikálisok győzelmét. Meg lett választva elnöké Tócsics Sándor radicalis 65 szavazattal Pility 61 szavazata ellenében, aki Pavlovics párti volt. A következő községek küldöttei szavaztak: Ó-Sztapár, Ó-Szivacz, Bresztovác, Kupuszina, Deronya, Bogován, Parabut, Paraga, Lality, Kula, Bajsa, Pacsér, Sztanisics, Rigyicza, Baja, Sándor, Szántova. Az összes szavazatok száma 132. Ebből leszavazott: Dr. Pavlovics Simon vmegei főorvos pártonkívüli 62, Gyorgyevics Dóme újidéki tanító radikalise 67 s így utóbbi 4 szótöbbséggel lett megválasztva. Nem szavazott csak 3.

*** Részletes tisztújítás Zentán.** Pribil Ernő vármegyei főügyész elnöke alatt f. hó 17-én Zentán részleges tisztújító közgyűlés volt. Pribil 4 tagu küldöttség hívta meg a gyűlésre. Pribil Ernőt a terembe léptek előlénken megjelénzték; az elnöki széket elfoglalván, végtelen örömeinek ad kifejezést a felett, hogy Zenta város hazafias, lelkes képviselőit üdvözölheti. Szép beszédet azzal fejezi be, hogy a képviselőket együttműködésre buzdítja. A jegyzőkönyv

vezetésével Kiss Simont, az ügyészi teendőkkel Száríts Bertalant bízta meg. Bizalmi férfiakul, kik egyszersmind szavazatszedők és jegyzőkönyvhitelítőkül is kiküldettek, Dr. Keczel Mészáros Géza, Kohn Ignác, Sik Frigyes és Kikiris János. A kijelölt bizottságba kikiáltottak: Dr. Ellinger Jenő és Vuits János. Pribil Ernő elnök a maga részéről kiküldötte dr. Hajdu Dezső és Húszler Ferenczet. Főjegyző állásra jelölve lettek: Szárics Géza, Czabafi János, Lantos István, Belovay Mihály, Barsi Miklós és Matuska János. Névszerinti szavazás kérésén, elnök elrendelt azt. Beadott 176 szavazat. Ebből Czabafi János kapott 92-öt, Szárics Géza 82-öt, Barsi Miklós 2-öt. Az árvaszéki ülnöki állásra kijelöltettek Burány Pál, Speizer József és Kovács Mátyas, aki időközben visszalépett, 112 szavazattal Burány Pál választott meg. A főszámvevői állásra egyhangulag ilj. Jedlicsa István, míg az állatorvosira Baltházár József kis-komlósi állatorvos választottak meg. Elnök az idő előrehaladása folytán az ülést délután 3 óráig felfüggesztette. A délután 3 órakor újlag megyitott tisztújító széken megválasztott II-od jegyzővé Belovay Mihály 95 szavazattal; Barsy Miklós 64, Lantos István 15 szavazatot kapott. — II-od számvevővé Heimberger György 92 szavazattal, Szlávnity Milorád 60, és a többi jelölt 1—1 szavazatot kapta. — Az adóztási állásra 62 szavazattal Szelei Tivadar lett megválasztva. Községi bíróvá egyhangulag Kikiris János választott meg. Irnokká Szabó Sándort 81 szavazattal megválasztották az esküt letelve, mire az elnök megköszönte a képviselők szíves türelmét, az ülést berekeszti. Dr. Ellinger Jenő a képviselőtestület osztalán elismerését nyilvánítja Pribil Ernő elnökkel szemben, aki a választást pártatlanul, egyenes úton vezette: ezért midőn köszönetet mond a képviselőtestület nevében, kéri, hogy az elnöknek jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék. Szűnni nem akaró éljénzés bangzott fel erre és a képviselők emelkedett hangulatban osziottak szét.

*** A szerb kongressusi választások Szabadkán.** A csütörtöki választás utójátéka folyt le hétfőn. A választás megkezdése előtt a mérsékelték felakarták olvasni a csütörtöki választások ellen emelt kifogásokat, amit azonban nem engedtek meg. Ezután Rádics Dusan indítványára elnöké Manojlovics Istvánt, s melléje a választmányt és három jegyzőt választottak meg. A korelnök (ki maga is szegedi) erre elnöki helyét átengedte a választmánynak, mely a választást megejtette. Összesen 52 választó volt jelen, kik, mivel Dr. Manojlovics Vladislávra mint a szabadkai választókerület világi képviselőjére szavaztak és így Dr. Manojlovics Ladislávot az elnök a szabadkai választókerület kongressusi képviselőjének proclamálta, mit a közgyűlés viharos éljénzéssel fogadott. Ezután a zombori, ó-sztapári és szabadkai választókerület egyházi képviselőjére szavaztak, a mikor Jovánovics Jován (Rajics) 52 szavazatot kapott.

Mit irnak a Bács megyei hírlapok?

Ada Moholi Közlöny. Vezető cikke a Közvélemény. Azt írja, hogy a közvélemény olyan, mint a mesebeli tündér. Itt van, ott van, sehol nincs. Most ebben majd amabban foglal állást. Gazdája nincs. Hol, mikor született, ki tudná megmondani? És mégis hódolnak neki. Ki az a bátor, ki vele szembeállni merészel? S ki egy bizonyos körben boldogulni akar, annak e kör közvéleményéhez alkalmazkodnia kell, ki az ár ellen őrzi, az nem halad; s ki nem halad, vagy el-

marad, vagy elirtatik. De soha oly általános nem volt a közvélemény hatalma, mint napjainkban. A tömegek mindenhatósága nem volt még egy korszakban sem oly kirívó, mint ma.

Bácska. (Május 16.) Pünkösdi ünnepe alkalmával a hazaszeretetet szóltaltatja meg. Azt mondja le kell tenni a honvágy, a korrupció, a kikké uralom, a helyi érdek, a lelkezetit külön érdek, a családi érdek, a protekció, a nepolizmus, a párt erőszak, a vicinalizmus, az inkomptabilitás stb-iről — csak a tiszta hazaszeretethez aldozni. Veszendő az a jölt, a mely a haza boldogságának megrablásából keletkezik. — Végül kijelenti a „Bácska”, hogy a közügyek magasabb kultúrára kell törekedni.

Bajai Közlöny, Bácskai Hírlap, Szabadkai Közlöny, Bajai Hírlap, Bács-Topolyai Hírlap, Ujvidéki Hírlap. „Pünkösdi ünnep” cím alatt a természet megújodásának költői szárnyalású köszöntése mellett, az emberiség, de különösen a magyarság megerősödésének fohászául vannak virágos szavakban fejtegetve. Végül felkiáltanak hogy: Pünkösdi ünnepén azért jutnak eszünkbe mindezek, mert már évek óta tapasztalhatjuk, hogy hamis nyelvek szállnak le nyaranta a magyar nép közé s vagy izgatnak a meglévő rend ellen, vagy a középkor sötéttségét hirdetik a napstárgas pompázó világba. A reakció és a szocialdemokrácia, ez a két szélső pontja a modern ideáknak, egyaránt környékezi meg a jó magyar népet. Az egyik a lelkiismeret szabadsága ellen izgat és felekezeti gyűlölségre, a másik arra oktat, hogy meg kell változtatni a világ rendjét, ha minden feldöntő forradalom árán is. Szerze az országban számtalan demagóg rombolja a lelkeket, a középkor fekete lovagjai, mint a forradalmi munkáspárt részéről és ha idejkorán nem vetünk gátat a szétromboló áramlatnak, nagy belső veszedelmek fenyegetik az országot.

Bács megye. (Budapest) május 16. A bácsmegei kivándorlásokról hoz vezércikket; felsorolja a kivándorlás okait és mizeriáit. Cziklikó az alsóbácskai községek különösen kivándorlásait hangsúlyozván, így ír: Alkalmam van a kivándorlás okait és annak lefolyását az egész Bácsbában, de különösen nálunk, Tovariszván megfigyelni. Azon hiszemben, hogy a Bácskából, de talán az egész országból is, hasonló okok születtek a kivándorlás és hogy valamennyi egyazon jellegű szolgálatot véleek teljesíteni azzal, hogy tapasztalataimat e helyen közzé teszem. Szívhez szól továbbá a kivándorlásra hajlamuaknak, azt mondja, hogy görösen ragaszkodjék ehhez a drága, vérel megszentelt bácskai földhöz, melyen dicső elődeink ezrei azért hullottak el hős csatákban, hogy annak minden porszemét a mi számunkra biztosítsák. Ti pedig törbe csalat honfitársaink, szegény bácskai kivándorlottak, gyertek haza szármáybeséggel Szegény, bánattól megöszült anyátok, szerető apátok, aggódó hitvestek és jó testvéretek szívszorogva várják azt a magasztos, szent pillanatot, midőn az elárult házikó kűszöbét átlépeve, értekek lázasan lűktető szívbökre szoríthatnak.

O-Becse és Vidéke. Szegény ház a t sürgert, az örök és végtelen szeretet nevében felhívja erre az illetékesek figyelmét. Az emberzeretethez — s ezzel a vallásnak éppen abban rejlik a legmagasztosabb hivatása, hogy a szíveket embertársai iránt tegye fogékonyakká: hogy szeretettel töltse be a szíveket a gyengék és elhagyatottak iránt, a kik rászorulnak a támogatásra. Mert „nem azok szolgálják legjobban az emberiség érdekeit, a kik hírnevet és dicsőségűk örökségét szerzik meg kortársaiknak, hanem a kik a földi élet terheinek és nyomorának megkönyvítésére odaadón törekszenek.”

Osszetartás. (Zenta) Igy ír ünnepi cikkekbe: O bár reánk is szállana az Isten Lelke az ő sz. malasztjával, hogy Krisztus igaz egyháza jogainak védelmében oly buzgalommal serénykedjünk, amely lángoló felkesedéssel az apostolok azt megalapították és terjesztették. S erre ép napjainkban, de különösen Zentán nagy szükség van. Ezt belátják mindazok, kik az utolsó évek vallási mozgalmait éber szemmel megfigyelték. Vajha az égből alászálló világosság megvilágosítaná a városunk ügyeinek vezetésére hivatottak elméjét is, hogy népünket az anyagi és erkölcsi elzüllesztől megóva apostoli buzgalommal vezessék a jólét és üdvnek ösvényén. Ezért imádkozunk ma mindnyájan különösen a Szt. Lélek Ur Istenhez.

Bácskai Hírlap. A p o s t o l k o d á s címmel ezt írja: Az apostolok támadása az emberiség fokozatos tökéletesedésének határkövei. Az apostolok hamvasztó tüze a mindenség törvénye. Pünkösdi ünnepe e törvény kihirdetésének ünnepe. És e törvényben nem csak az erény, nem csak a gondolat és a szó szabadsága, hanem a bűn is kodifikálva van, hogy a lánnyelvek tüze mellett, tanuljon belőle mindenki. Tanuljon az a ki gyűlöli, de az is, aki szeret. Tanulnak-e? Tanulnak! De hogy megértsek e törvény szellemét még szükség van a jövőndő apostolaira, kik vakmerő lélekkel, biztos kézzel utánozzák az apostolok őseit.

Ügyvédek. A gazdasági kiegyezésről fejtegetéseket hoz. A politikai világ — úgy mond — úgy Széll Kálmán magyar miniszterelnökről, mint Kőröser Ernő dr. osztrák miniszterelnökről erősen kidomborodó képet alkotott magának, egyes vonások mind a két képen közősek; e közösségből nálunk azt a meggyőződést merítük, hogy az osztrák hírlapok riadója dacára komoly összeütközésre nem kerül a dolog. Különben, csak azokra a vajadásokra kell visszagondolnunk, melyek közt minden eddigi kiegyezési tárgyalás folyt, s akkor ama nehézségekkel szemben, melyeket most kell legyőzni, meg fogjuk őrizni hideg vértünket s türelemmel bevárjuk a befejezést.

Karlsruhi kongressusi képviselői választás Zomborban.

A radikális párt — melynek vezetői Pavkovic diakon, kiskereskedők és iparosok voltak — vasárnap tartotta szervezkedő gyűlést a szt. György téren, hová podiumot állítottak fel. Megérkezett Zsegity, dr. Krasszójevics és Tomics János; a vasuton néptömeget fogadta s 150 kocsival a városba kísérték.

Vasárnap a szerbeknél buzszenetelés volt. — Kupuszárovcia a processióval a hívőket a Stanicsi utra kivezette s mivel visszajövet a vonatok érkezése miatt az átjárókat elzárták, a processió elkészt s délután 1 óra felé érkezett a templomba vissza, — miért is a gyűlés megkezdésével eddig kellett várni. Nem tudjuk, hogy a prótónak kelle-e a buzszenetelésnél prédikálni vagy nem, — 18 évi működése alatt volt-e ily alkalmakkor predikáció vagy csak most volt először; nem tudjuk mások hová vezet a processiót, — kinek a földjére, közel-e vagy messze? de tény az, hogy azok, a kik a processió visszaérkezését türelmetlenül órákig várták, megbotránkoztak s annak hangos kifejezést is adtak a prótó eljárása ellen. De hibás volt a radikális párt vezetősége is, — miért tette ép számitásból a szt. mise utáni gyűlést, — miért nem tartotta azt előbb, avagy délután? Azonban mindenki sajnálta az apró gyermekeket, a kik reggel 9 órától délután 1 óráig a processióban résztvéve, elgémberedve, tántorogva, érkeztek meg a hosszú ideig tartó kirándulásról.

Végre vagy 3—400 gazda s vagy 100 intelligens kíváncsi magyar jelenlétében

Kovacsics Uros gazda néhány szóval üdvözölve a jelenlevőket, megnyitotta a gyűlést. Pavlovics György indítványára Kovacsics Uros lett elnöknek, míg alelnöknek Blagojevics János tanár lett megválasztva. A hatósígot a podiumon Thurszky Jenő főkapitány képviselte, kit az elnök üdvözölt. Jegyzők: Szvircsevics képezdi tanár és Nenádov Mita földműves.

Manojlovics Milán képezdi tanár hosszas beszédben ismertette a radikális párt programját. Ezután Krasszójevics György a radikális párt előke beszélt. Elmondja, mikép keletkezett a radikális program, azt mondja nem szöktünk mi szerbek ide, nem vagyunk szökevények e hazában, hanem jogos polgárai e hazának, kik privilegiumokat kaptunk a magyar királyoktól, miket a magyar országgtyülés is elismert s a szerbek létjogát s szabadsalmát az 1868. IX. t. cikkben biztosította is. A nagy pathosszal és energicus hangon elmondott beszéd élénk szivódásban részesült.

Tomics János a „Zasztva” szerkesztője szölt ezután. Azon kezdte, hogy Zomborra nem számított senkinek, úgy ismerték eddig mint egy halott várost a szerbég részére, — a halotti gyászjelentés már ki is volt állítva Zombornak, de Cime, amint most meglepőde látja ébredezik, — bizonyítja ezt a mai gyűlés is. Ezután citált néhány strofát Petrovics Nyevoics a szerbek nagy költőjének „hegyi koszorú” című művéből s azt magyarázta a gazdáknak vonatkozással a szerbek autonómijára. Kéri a választókat, hogy tartsanak ki a radikális párt mellett, mert ez a párt a néppel tart s vele győzni is fog. Beszédje, mely inkább az értelemez szölt szintén tetszésben részesült.

Most egy 5 tagu bizottság meghívta a jelölt M a s i c s N o v á k földműves gazdát, — aki szivódás mellett kijelenti, hogy a radikális programhoz csatlakozik s fejtegeti, hogy az egyházi iskolai ügyekre „úgy fog vigyázni mint a szemére” ha megválasztják képviselőnek. A gyűlés rendben folyt le, melyet Szinger fényképész egy felállított emelvényről megörökített.

Másnap, hétfőn volt a választás. Az autonóm párti Drakulics párt az utolsó két nap emberföltöi erőfeszítést tett jelöltje érdekében. Éjjel nappal folyt a kerteskedés, kapacitálás. Az egész szerb intelligencia akciójába lépett s rávetette magát a szállásokra. Azonban constatálnunk kell, hogy ez alkalommal a vezető szerep kiesett a kezökből, — a népre kevés, úgyszólván semmi befolyása sem volt, — mert az a töredék, a mely Drakulicsra lezavazott, csakis egyedül és tisztán Drakulics személye iránt és annak a szállásokon történt személyes megjelenése folytán seavazott le, bár az idők jelének kell mondanunk azt, hogy akadt 244 szerb, aki ellene mert szavazni, és 150 aki nem akart rá, de ellenére sem akart szavazni. Es mind-ez alig fél év a képviselő választás után! Intő példa arra, hogy a néppel kapcsolatba kell lenni, vele törődni kell azoknak akik vezetők akarnak lenni. A választást — sok formálításokon átvese — 11 órakor kezdték és ¼ órakor befejezték. Választási elnök volt dr. Vuics János.

Az összes szavazók száma 675. — Ebből lezavazott 522 és pedig: Dr. Drakulics Pál győzött 34 szötöbbséggel, Vissza lett utasítva Másics párti 8, nem szavazott 153. A választást semmiféle rendtelenség sem zavarta meg. Ezután kezdetét vette az 57 kiküldött megválasztása, kik Szabadka és Ó-Sztapárral együtt egy egyházi képviselőt választanak. A radikális párt elvonult s az 57 Kupuszárovcia Lyubomir esperes plébános választotta jelöltjéül.

Másicsnak erős pártja volt Bukovác, Csissova, Szeleence, míg Drakulicsnak erőssége az intelligencia, Zsarkovác, Lénia, Sikara — a többi szállás csoportok megfelezték egymást, — a Lugomerszkyak nem jöttek szavazni. A Másics párt hónapok óta dolgozott lassan s győz is, ha jobb a szervezete, mivel a Drakulics párt csak az utolsó napokban lépett komoly akcióba. Különben tény, hogy az intelligencia nagyobb része maga is radikális elvű, csak Dr. Drakulics személye iránti tekintetéből támogatta őt, ami kívánatos is, mert ha a kongressustól eredményes munkát óhajt a szerbég, úgy az autonóm párt az egyedüli, a mely annak békés, üdvös munkásságát biztosítja.

Hirek.

*** Bérmlás szentésének kiosztása.** Jövő hónapban a kalocsa főszékes egyházbán Császká György kalocsa Érsek fog bérmlálni, és pedig: jun. 7-én Szabadka sz. Teréz plébánián a férfiak, jun. 8-án ugyanonott a nők bérmlása fog megtartatni; jun. 9-én Szabadka sz. Rókus-plébánián, jun. 10-én Szabadka sz. György-plébánián lesz bérmlás. Ugyanitt fognak e napon bérmlkozni a szomszédos ludasi plébánia hívei is. Jun. 11. és 12-én Baján, jun. 13. és 14-én Zomborban jun., 15-én, Kupuszimán, jun. 16-án Monostorcségen, jun. 17. és 18-án Bezdánban lesz a bérmlás. Mind-ohol nagy előkészületek tesznek, hogy a szeretett főpásztor tünnepélyesen fogadják.

*** Épül az új templom.** A zombori új templomot építő bizottság f. hó 20-án ülést tartott Hauke Imre polgármester elnöklete alatt. Ezen ülésen végleges határozat lett hozva a tornyok felépítése és befedése tárgyában. A tornyok palatáblával lesznek fedve, éleik pedig vörös rézrel elátva. A templom keresztet tűzaranyozva lesznek. Az aranyozásról Frey Imre arany műves fog gondoskodni. Hauke Imre polgármester bejelentette, hogy özvegy Fernbach Antalné által följárított — férje emlékére felállítandó gyönyörű oltárt megrendelte. Be lett jelentve, hogy özvegy Schmidtné szül. Uhlarik urasszony 100 koronát ajánlott fel egy szentelt víz tartóra. Özv. Zuffa Vinczéné egy igen szép kivitelű nagy oltartettő adományozott. Falcione Gusztáv letett 500 koronát mint atyjának, néhai Falcione Andrást által felajánlott adományt, melyet most gyermekei: Falcione Gusztáv, Nándor, és Mária férjezett dr. Alföldy Gedeonné befizetnek. Az építkezés serényen folyik, — a tornyok lavázát most huzzák fel s ha az idő engedi két hét múlva kész lesz. Az oldal ajtókat be lettek már állítva, az oldal ajtó terassza a léposzóttal elkészült, most külsőleg az úgynevezett „szokni” portlandi cementtel vakolják. Az új templom kezd nemcsak impozáns nagyságával hatni, hanem külső szépségével is kezd kibontakozni s megnyerő kedves hatást idéz elő, hol nemrég a pusztá téglafal bizonyos lehangolt komorossággal fogta el a szemlélő lelkét azzal a kétkedéssel, vajjon felépül-e valaha az új templom? Most rámondhatjuk, hogy — igen!

*** A zombori dalárda pünkösdi kirándulása Palánkán.** A zombori Casinó Dalárda pünkösdi ünnepeén Palánkára lerándult, hol a Dalárda tagjait a palánkai dalárda és vele az egész intelligencia tüntető szivélyességgel fogadták. Este a Dalárda énekeit sokott precizitással előadva ének számitat általános tetszést arattak. Volt bankett, tósz, ének, jó kedv bacscai módrá, s a zomboriak kedves emlékekkel tördék haza a minden tekintetben sikerült kirándulásról. Csak az volt a kár, hogy a tervbe vett ünnepek és kirándulásokat az eső elmosta.

*** Zeneestély.** Ismét elhangzott a philharmonikusok koncertje, — ez évadban talán az utolsó. Ha végig nézzük az idej koncertok programját, ott látjuk tündökölőn a zeneirodalom legfényesebb neveit, a remekművek egész sorozatát. Konstatálhatjuk, hogy szorosan megmaradtak a mellett, a mit czélul tűztek ki maguknak, hogy a publikummal az egyedül igazán szép classicus zenét megkedveltessek. Nehéz dolog különösen ott, a hol kísé-kényelmek arra, hogy oly dologgal foglalkozzanak komolyan, a melyet nem tartanak feltétlenül szükségesnek. Megkedvelésnek, ha a könnyű, a pillanatnyi divatnak hódoló zenében élveznek, mely kihajt és behűll az év leveleivel. Nem törődnek vele, hogy az könnyebb stílyűt, melyet minden zongora mellett énekelgettek, nevetségessé lesz pár év múlva. S ha valami istentől elhagyatott vidéken, a hova a divat bohóságai később kerülnek, vagy egy verkiől hallják a tarara bum diet, vagy carmacinta dalát, csodálkoznak, hogy tetszhetett ez a divatját multa dolog valaha. Az egész mű tehát egy oly ephenez érzelmét fejezett ki, melyet a szokások bármily gyöngye változása elragadni elég erős volt. Viszont a klasszikus a zene a mesterművek átépítik az idő és tér rendes határait; megértetnek mindenütt, hol gondolkozó emberek vannak; szépszerűségük elpusztíthatatlan, s tartamuk végtelen. Megtaláljuk bennük a természetet, az emberi szenvedélyek mechanizmusait a képzelődo egy tonpa forrongásait, az exaltált szerelmet, a jellem végzeteit és esztelenségünk vagy értelmünk tettét alapját. Az őszhang tehát tökéletes és a jellemvonások, mondja Taine magokkal hozzák a remekműben ama értéket, melyek bírtak már a természetben, midőn áthaladnak a művész szemlén, hogy a reális világból az ideálisba jussanak, mísem vesztének abból, a műk; többé kevésbé ellentállók nagy és mély hatásokra való képességgel bírók. A természet estősáin suverain hatalmak vannak, melyek uralkodnak a többiek felett; a művészet estősán a remekművek vannak, melyek felülmúlják a többit; a két estős egyenlő magasságú és a természet sorain hatalmai kifejezetnek a művészek mesterművei által. Az ily mesterműveket, melyekben az emberi lélek legbensőbb hangjai szólalnak meg, egy eszményi, természet fölötti világban, melyekben egy-egy lángész, mint pl. Beethoven a természetet, és Schopin az emberi szív érzelmeit adja, meg kell ismernünk. Kell hogy végtelenül érdekeljen, kell hogy tessék. Kell hogy a reális, veszekedő, kápsi, világból pár órára kimenekülve egy oly átjót nyithassunk meg, mely által azon kiválasztott emberek megfinomult eszményi világába juthatunk, kiket Isten azért küldött közénk, hogy szenvedésünket, gyarlóságunkat megszüpítve, megjobbitva tárjuk elénk, megvizasztaljanak s elvigyenek lángelméjük szárnyán egy olyan szebb világba, melynek a neve művészet. — A filharmonikusok folyó hó 16-án rendezett koncertjén ismét három szép és érdekes számát hallottuk a zeneirodalomnak. Schütt suttiját. Csavojázt és Zabel hegedűn és zongorán interpretálták. Látszik, hogy hivatásos zenészek, sokat hallottak és tanultak. Csavojázt széles, meleg tónusa, játékanak tiszta szép simasága mindkettőjük érett, korpoly fellogása igen tetszett. Tollinger Zaesnkája egy végtelenül bájos jelensége a szláv melancholiának. Tunner Nándor, Csavojázt és Zabel urak játszották zongorán, hegedűn és harmoniumon. A két utóbbit fentebb méltattuk. Tunner Nándor, mondhatom, tökéletesen oldotta meg feladatát. Intelligentiával és temperamentummal játszott. Végül Schubert örök szép Forellen quintettjét hallották. Zabel, Paul Mariska, Paul Kálmán, Csavojázt és Wintertől előadva. Szép volt mint minden amit Schubert komponált, s mint minden szép ami át lesz érezve.

* Visszatartott ajándék.

Falcione Lőrinc városunk agilis építője az Erzsébet ligetben egy kioszkot akart építeni a városnak. A tervet bemutatta, azonban méretei oly kicsinyek, hogy az építési bizottság azt elfogadhatónak nem találta. Lenczi bátyánk most azon tőri a fejt, hogy a kioszkot hová építse? Mert ha ő egyszer elhatározza, hogy kioszkot épít, akkor azt meg is cselekszi — mert ha az új templom elkészül, mit fog akkor ő csinálni, ha nem építhet? Tervebe is vette már, hogy a régi kaszárnyák mellett levő füres sarok telkén emeltesse házat épít, csak nem tudja minek? Lakház legyen-e, kocsma, sanatorium avagy baba képeze? De, hogy építeni fog, — az bizonyos!

*** Országos vásár.** — A zombori legközelebbi országos vásár június hó 1-én és 2-án lesz.

*** A szabadkai tanítónő képezde tanulmányuton.** A tanítónőképezde 40 növendéke volt a pünkösdi ünnepek alatt tanulmányuton Fiumében, Abba-ziába, Lovranban. Utközben megálltak minden nagyobb városban. Udvarhelyi, Kiss Ilonka, Láng Mariska, Mihálik, Simrák Béla. A növendékek az éjtel érkeztek vissza.

* A bajai tanítóképezdeszek Pécsett.

A bajai állami tanítóképezdeszei halgatók május 21-én Pécsre utaztak tanulmányútra. Ezuttal a két felsőbb osztály kelt utra őt tanár kíséretében. Hajón mentek Mohácsra, honnan Frigyes főherczeg minta gazdaságának megtekintésére Főherczeg lakra s onnan Pécsre mentek, hol ünnepélyesen fogadták őket a pécsi püspöki tanári kar és a városi Tanács.

* Kincstári földek bérbeadás.

Kulán a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1902. évi június 3-án délelő 9 órakor. Keresztúri föld 254-1198/1600 hold, 1902. évi október hó 1-től 1905. évi szeptember hó 30-ig, évi 8107 korona. Kerynjái alsópszta kulai föld 166-159/1600 hold, 1902. évi október hó 1-től 1908. évi szeptember hó 30-ig, évi 7550 korona 30 fillér kiküldési árral.

* Leány-gimnasiumi tanfolyam Zentán.

A zentai szülők között többen arra kérék a főgymnasium igazgatóját, Szűcs Lajost, hogy azok a gymnasiumi tantárgyakat tanulhassák, ott esetleg vizsgát tegyenek a tudományzomjazs kisasszonykák. A zentai főgymnasium direktora, hiva lévén a női emancipácziónak, a következő felhívást intézte a zentai szülőkhez: „Több oldalról vett megkeresésre van szerencsém értesíteni az érdekelteket igen tisztelt szülőket, hogy ha kellő számú leány növendék jelentkezik, a jövő 1902—903 tanévtől kezdve leány-gymn. tanfolyamot nyitunk. A leány növendékek tanári magánoktatásban részesülnek s tanév végén a helybeli főgymnasiumban magánvizsgálatot tesznek. Jelentkezéseket e hó végeig Zentán Szűcs Lajos főgymn. igazgató elfogad.

*** Esküvő.** Erős Gyula hírlapíró kollégánk, a Budapesti Napló segédszerkesztője tudatja velünk, f. hó 25-én vasárnap d. u. 4 órakor Temerinben, Ruff Rózzika kisasszonnyal, Ruff Mór ottani kereskedő leányával, történetű egybekelését. Gratulálunk!

* Kalocsa villanyvilágít.

Kalocsán nem sokat tanulmányoznak, — hanem cselekszenek. El lett határozva, hogy a várost villanyvilágítják. Azonnal megalakult a részvénytársaság ezer részvényvel, munkához láttak, úgy, hogy Kalocsa október hóban már villanyvilágítást fog világitani. — Hat Zombor?

* Márta egyesület Szabadkán.

Mint tudósítónk írja: Szabadkán Márta egyesület van alakulban. — A cselekedet gyámolító egyletre talán sehol sem volna nagyobb szükség mint éppen nálunk Baján, hol a cselédmizériák már tűrhetetlenek. Bizonyára nagy szolgálatot

tennének városunknak azok, kik az ügyet kezükbe vennék.

*** Eljegyzés.** Dr. Karl Lajos főreáliskola tanár Győrőtt, cservenkai földink, eljegyezte Schneider Gizella kisasszonyt, Dr. Schneider Károly külai ügyvéd, nagybirtokos, Bács-Bodrogh vármegye tb. főügyészének kedves leányát.

* Állami lelenzkház és sanatorium Szabadkán.

Nemesik lelenzkháza, gyermek-sanatóriuma is lesz Szabadkán. Két új humanitárius intézmény, melyet nagy részben az államnak köszönhet Szabadka. A lelenzkház ügyében e hó 13-án volt értekezlet a belügyminiszteriumban, melyen Szabadkáról részt vettek: Schmausz Endre főispán, Mamusch Lázár polgármester, Szalay Mátys főkapitány, Szigethy József, dr. Priesz József, Morvai Akos és Birksák Sz. Adrienne, urnök. Mint értesülünk: a tárgyalások immár befejeztettek, a jegyzőkönyvet aláírták és úgy a gyermekmenhely, mint a pálcsi sanatórium biztosított. Az alapok letételével hír szerint — még ez évben fog megtörténni.

(*) Török A. és Társa a legna-

gyobb fővárosi osztály sorsjegy felárusító. Ki ne ismerné ez ország szerette kedvelt, szerencsés bankházat? Kevés eznekn sikerült a játszó közönség kegyét oly nagy mértékben megnyerni, mint Török A. és Társának. A bankház által gyakorlatba vett elv, hogy bevételt a legmesszebbmenő előzékenységet tanúsítja és azokat jól szolgálja ki, hálásnak mutatkozott. Vevőköre folyton nagyobbodott és az állandó forgalom növekedése folytán a Váci-körút 4 alatti földszinti és masodemeleti földszíneknek bizonyult; ugyannyira, hogy a földszínt a hasonlíthatatlan nagyobb Teréz-körút 46/b. helyiségbe helyezte át. Ezenkívül a főváros négy nagy kerületben fölktüzelti is vannak és pedig: V., Váci körút 4. IV., Múzeum-körút 11., VII., Erzsébet-körút 54 és Kerepesi-út 32. sz. Török bankház ama törekvéseért, hogy vevői kívánásait kielégítse, vevői elismeréssel adoznak, amit a számos beérkező hályanyilatkozat bizonyít. Ezenkívül hivatalos helyről is hízelt elismerésben részesült e cég, amennyiben a m. kir. szabadalmazott osztálysorsjatek igazgatósága, mely sorsjáték ügyek megítélésében a legmértvadb, a Török cég örmére igazolta, hogy a legelőzékenyebb módon bonyolítja le a vevőközönséggel ügyleteit. Mindezek után azoknak, kik az osztálysorsjátékban keresik szerencséjüket, a szerencse által kiválóan kegyelt Török A. és Társa bankházát ajánlhatjuk.

Kegyuri bizottsági ülés.

— május hó 19. —

Zombor sz. kir. város kegyuri bizottsága pünkösdi másnapján rendes közgyűlést tartott. Sátoros ünnep lévén, a bizottsági tagok közül kevesen vettek részt azon. Elnök Hauke Imre polgármester, jegyző Latinovics Szaniszló tanácsnok. A közgyűlés fontosabb tárgyai voltak:

Apát-plébános előterjesztése a bérmlásra leutazó Érsek úr miként leendő fogadtatása iránt. Az előkészítő bizottság azt javasolja, hogy küldessék ki egy bizottság, mely belátása szerint intézkedjék a fogadtatásról. A bizottság tagjait ajánlja megválasztani: Várossy Lászlót, Pribil Ernőt, Cziedler Jánost, Ehrlich Nándor, Dr. Thurszky Zsigmond, Thurszky Jenő főkapitány, Latinovics Szaniszló és Hauke Imre polgármestert — Fejér Gyula apát-plébános elnöke alatt.

Dr. Donoslovits Vilmos. Hozzájárul ahhoz, hogy egy bizottság küldessék, de hozzá teszi azt is, hogy a fogadtatás ne szablonzerűleg történjék, hanem az Érsek állásának más részt Zombor vá-

ros méltóságának megfelelőleg. A kalocsai Érsek főpásztorunkat, ki oly nagy hállára kötelezte a zombori híveit, a tisztólet, szeretet, ragaszkodás és hála minden külső jeleivel el kell halmoznia s Zombor város nem engedheti meg, már mint a vármegye székvárosa is, hogy a fogadtatás külső fényében Szabadka és Baja mögött maradjon. Szólvá őhajítja, hogy Császká fogadtatása oly impozáns legyen, mint boldogult Hajuud bihorosé volt azzal megtoldva, hogy diadal kapu is állíttassék. Ezt Császka megérdemli. Elismeréssel van szólvá a rendező bizottságba be vett uraknak a fogadtatás körül eddig kifejtett buzgóságuk és fáradságuk iránt, köszönettel kell lenniük ezen urak működéséről már előre is, mert az elhajtja fogadtatási ünnepélyek rendezése nem csak fáradszó önfeláldozást igényel, de sok keletlenlésségekkel is jár. Mindazáltal kifogásolja, hogy a kegyuri bizottság közgylésére a kegyuri bizottságnak nem tagjait (Városvi László, Pribil Ernő, Czederl János) is beválasztja a bizottságba. Mikor az Érseket a kegyuri bizottság, a hitközség nevében mint házúr őhajítja fogadni, nevében intézkedéseket fogamosítani, megbizva és felhatalmazza, hogy számlájára költségeket eszközöljön s bizonyára arról feleljen és be is számoljon, akkor nem járja, nem helyes, hogy abban a kiküldött bizottságba idegenek is részt vegyenek, intézkedjenek, a hitközség pénztárával rendelkezzenek, — míg a hitközség, a hivatalos személyeket leszámlátva, csak két taggal dr. Thurszky Zsigmond és Ehrlics Nándorral lenne a bizottságban képviselve. No már az így összetakított bizottság jogkörét el nem ismerhetem, annak intézkedései ellen már most tiltakoznom kell, számadásait meg éppen el nem fogadhatom.

Minden testületnél, egyeletnél, törvényhatóságnál szabályt, hogy az a sajtó a bejelentő köld ki egy szűkebb bizottságot az ily nemű fogadtatások, ünnepesek rendezésére, és az a kiküldött bizottság egészíti ki magát, illetve von be kebelébe egyébb a rendezésre alkalmas egyéneket s felkér masokat a rendezés közreműködésére. De maskülönbén is nem valaszthat meg, nem köldhet ki egy testület kebeléből olyanokat, akik a testületnek nem is tagjai. Indítványozza, hogy az elősorolt bizottsági tagok, de csakis a bizottsági tagok — küldessenek ki mint a rendezéssel megbizottak, akik azután kérjék fel a nevezett nem bizottsági tag urakat s egészítsék ki magukat velük.

Fejér Gyula apát-plébános: Elismeréssel és köszönettel van felszólvó úr azon fejtegetése iránt, hogy Érsek urunkat a lehető legfényesebben fogadják, ahhoz esztalozzák is, — de úgy tudja, hogy Haynaldnak sem állítottunk soha diszkaput, ő erre nem gondolt se az előkészítő bizottság, de ha úgy határoznák, hogy diadal kapu állíttassék, ő azt nem ellenézi, bár úgy véli, hogy az nem okvetlenül szükséges.

Hauke Imre polgármester: Apát plébános úr nem jól emlékszik, — igem, ep ő a polgármester felemítette az előkészítő bizottságba, hogy diadal kapu állíttassék, — s maga is azt hiszi, hogy ha Szabadka és Baja, — melyeket az Érsek előbb fog meglátogatni — s azok diadal kapukat felállíttanak, úgy Zombor se teyen kivételt s ő is őhajítja, hogy diadal kapu állíttassék fel. (Helyeslés.) Ami a rendező bizottságot illeti, ő nem lát abban semmit, ha a nem bizottsági tagok is lesznek beválasztva a rendező bizottságba, — addig így volt a szokás.

A közgylés elhatározza, hogy kebeléből egy bizottságot köld ki a rendezésre, a nem bizottsági tagokat pedig felkéri a rendezésben való résztvevésre. Költségre nem szavazza most meg az összeget, azt majd utólagosan eszközöli. Egyben el lett határozva, hogy a plébánia lakosztálynak

mint a lépéső feljárata, mint pedig a folyosó sürgösen ki lesz festve, nemkülönbén a plébános két szobájá hol az Érsek fog elszállásolva lenni. Egyben egy nemzeti színű zászlót csináltat a kegyuri bizottság s kifézet egy bélyegző számlát. A tempom előtti széles aszfalt járdán többit kofáknak pénteki napon árusítani nem szabad, e miatt a hitközség évente 180—200 korona helypénztől elesik — de most sült ki, hogy a hitközség a járdán évtizedek óta helypénzt szedett, pedig helypénzszedési joga nem is volt.

Angster József és fiai az orgonát kijavították, kéri számlájuk kifézetését. A javítás után polgármester és egy tanácsnok az orgonát megvizsgálták — bár nem szakértők, — de rendben találták. Hat hónap mulva a filharmonikusok 2 szakértője megvizsgálta az orgonát, azt elromlottnak és rossz állapotban levőnek találta. Dr. Donoszlóvi Vimos kérelmére felolvassák a szakértők véleményét kik azt mondják, hogy az orgona elromlott állapotban van, poros, a sipok meg ereszkedtek, a regiszterek nem jók; — el nem tudják dönteni most 6 hónap után, hogy vajon a gyáros jól javította e ki, avagy később romlott e az el. De konstatalják, hogy a legjobb orgonát is nem szakértő kántor elrontja, ők kétszer is megvizsgálták az orgonát, azt nyitva találták, a regiszterek nem voltak elcsukva, a kántor hibás, szakavatatlan kezelésének számos nyomatát észlelték az orgonán.

Falcsion Gusztáv v. M. Mitán most nem lehet eldönteni ki a hibás, fizetessék ki a gyáros számlája.

Dr. Donoszlóvi Vilmos. Ő nem tud a dolog fölött oly egykedvűen átsiklani. Tény az, hogy a nemrég egészen újonnan átalakított s a hitközségnek sok pénzébe került orgona ki lett javíttatva, — tény az, hogy a javítást nem akármilyen kántor, hanem egy a külföldön mint elsőrangú orgona építő solid ezég eszközölte, tehát nem tettehő fel, hogy az felületes munkát végezt volna; tény az, hogy most 6 hónap mulva az orgona rossz s szakértők a kántor mulasztásai mellett annak helytelen, nem szakértő kezésének nyomatát konstatalják az orgonán: — ennél fogva nem csak irasbelileg felhivandóknak, de az elnök által megrovandóknak, megdorgalandóknak tartja a kántort, aki egyébbé vált is — út most fel nem hozható — de mindenki által jól ismert egyébb társadalmi s a kántori hivatalossal össze nem egyeztethető viselkedésével arra már rég rá szolgait.

Hauke Imre polgármester. Teljesen oszja dr. Donoszlóvi indítványát s igéri, hogy e tekintetben szigorúan fog eljárni, hogy ez jövőre többé el ne forduljon. A közgylés e szerint határoz.

A róm. kath. nagy temető eleje, a hozzacsatolt új temető részlettel együtt vaskerítéssel leendő bekerítését határozta el a közgylés, ha az a költségvetések keretén belül eszközölhető s nem lesz túl drága, — erre tervet készített. Ellenkező esetben téglával keríteti be; a vitéz utcával szemben egy második kaput épített s annak fogamosítását még ez évben eszközöli őhajítja.

A központi fiú iskola árnyékszékének rendezését dr. Dunony János iskolaszéki tag egy beadványban sürgeti s az állapotot botrányosnak mondja. A beadvány elutasítatik avval, hogy e tekintetben az iskolaszéki kell meghallgatni. Itt megjegyezzük, hogy mi ezen valóban botrányos állapot javítását őt év óta sürgetjük, szóval, taltal is, — sőt annyira vittük, hogy két év előtt az iskolaszék egy bizottságot is köldött ki ezen közegészségügy ellenes állapot megszüntetésére, — de ozzal be is lett fejezve a dolog, maradt minden a régiiben, a bizottság toha sem jött össze ez ügyben bármit is tenni, bár lapunk hasábjain is nem egyszer sürgettük ezen most

már mások által is botrányosnak mondott állapotnak megszüntetését. A tárgy-sorozat egyébb tárgyai tudomásul lettek véve.

Irodalom.

— *Faragó Rozsó könyve*, Faragó Rozsó, az „Aradi Közlöny” jelenlegi és lapunk volt munkatársa a következők előfizetési felhívást becsajította ki: „Napszámában verseskönyv.” A kiképek évek óta nap-nap után krónikákat írok a valóságól: azokhoz tmost az álomoknak rimekbe kötött színeivel köszönök be. A mig a megtörtént meséket róttam, azalatt azedtem versekbe a másik világ hangulatait. Mazonkál hűsögesen szolgáltam közönség gazdátat; emezeket is neki ajánlom; fogadjja szeretetöbe Versikötetet azok ki, a mely pinkőstől táján jelenik meg, e levél fején olvasható czimmel. Előfizetési ára két korona lesz. A kik előfizetők gyűjtésére vállalkoznak, azokat ezért a szép erényükért őt könyv után egy tiszteltpéldány illet meg.

Laptulajdonos: **Öblát Károly.**

4716. sz.
tkv. 902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényték mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kollar József végrehajttatónak, Bogdán József végrehajttatónak szenvedő elleni 800 korona tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajttatási ügyében a zombori királyi törvényték területén levő, Zomborban fekvő a zombori 1955 számú betében A 1 sor. 3585 hr. 302. öi-z. alatt foglalt Bogdán József és neje szül. Glaszovits Katalin tulajdonát képező ház és 82 □ öl bet-lek-re 1440 koronában czemmel megállapított likiáltási árban az árverést a végrehajttatási törvény 156. § a alapján elrendelte, és hogy a fembb megjelölt ingatlan **1902. évi július hó 2-ik napjának** délutáni (3) három óraker a telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított likiáltási árban alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 144 koronát készpénzben, vagy az 1881 LX 1. cz. 42-ik §-ában jelzett arfoylammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. sz. a. kell m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt valadékképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881. LX. 1. cz. 170. §-a értelmében a bánalpenznek, a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt árszolgáltatni.

Zomborban, 1902. április hó 18-án.

A kir. tszék, mint tkvi hatóság.

Radány,

kir. tszék bíró.

A Brázay-féle

sósborszesz

nélkülözhetlen háziszser.

Kapható mindenütt.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje.

Sommer-Fahrordnung der kónigl. ung. Staatsbahnen.

Érvényes 1902. évi május 1-től. — Gültig vom 1ten Mai 1902.

Óda					Budapest k. p. u. — Zimony — Belgrád.					Vissza					
k. expr.	szem. v.	sz. sz.	gyors v.	szem. v.	szem. v.	érk.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	lv. sz.
11.20	7.40			2.40	3.35	10.20	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	11.20	7.05	10.05	1.05	6.40	
2.44	13.33			5.47	8.23	4.05	érk.	SZABADKA	ind.	7.57	11.50	5.20	9.46	1.56	
2.01	1.22	4.10	6.08		5.37		ind.	SZABADKA	érk.	7.52	10.48	7.40	9.34	1.21	7.15
	1.51	4.45			6.05			Osantaver			10.16	7.05		12.56	6.14
	2.18	5.18	6.27		6.34			Bács-Topolya			9.52	6.40	9.02	12.34	5.17
	2.44	5.45	6.42		7.02			Hegyes-Feketehegy			9.22	6.06	8.45	12.05	
	3.05	6.10	6.56		7.22			Verbász			9.01	5.42	8.33	11.48	
	3.26	6.44			7.42			ÓsKeér			8.36	5.13		11.29	
	3.44	7.05			8.07			Kiszács			8.16	4.51		11.13	
4.23	4.06	7.30	7.41		8.29	érk.	UJVIDÉK	ind.	6.18	7.51	4.24	7.50	10.52		

Óda					Szabadka—O-Becse.					Vissza				
v. v.	sz. v.	ind.	SZABADKA	érk.	8.54	5.25	v. v.	sz. v.	ind.	SZABADKA	érk.	8.54	5.25	
5.10	1.30		Békova		8.27	4.58				ZENTA	ind.	7.01	3.40	
5.38	1.58				7.01	3.40				Ada		5.51	2.19	
7.00	4.50				5.30	2.02				Mohol		5.04	1.37	
8.12	5.27				5.04	1.37				Bács-Petrovoszellő		4.35	1.10	
8.35	5.42				4.35	1.10				O-BECSE	ind.	4.35	1.10	
8.55	6.02													
9.21	6.28	érk.												

Óda					Szeged-Rókus—Zenta.					Vissza				
v. v.	sz. v.	ind.	SZEGED-RÓKUS	érk.	9.32	5.40	v. v.	sz. v.	ind.	SZEGED-RÓKUS	érk.	9.32	5.40	
4.15	2.00		Róske		9.09	5.18				HORGOS (186)	ind.	8.50	5.00	
4.40	2.23				8.38	4.49				Horgos		8.20	4.31	
4.58	2.42	érk.			8.06	4.17				Bács-Martonos		8.20	4.31	
5.01	2.50	ind.			8.06	4.17				OsKánizsa		7.37	3.53	
5.20	3.09				7.37	3.53				Adonán		7.37	3.53	
5.43	3.32				7.10	3.28				ZENTA	ind.	7.10	3.28	
6.05	3.54													
6.30	4.19	érk.												

Óda					Szabadka—Baja.					Vissza				
sz. v.	sz. v.	sz. v.	SZABADKA	érk.	9.37	12.43	10.28	sz. v.	sz. v.	sz. v.	SZABADKA	érk.	9.37	12.43
4.50	1.47	6.43	CsKerna		9.04	12.10	9.52				Bács-Almás		8.42	11.48
5.29	2.22	7.18			8.27	11.33	9.02				Almás		8.27	11.33
6.10	2.54	7.50			8.02	11.08	8.34				Biklyi-Borsod		8.02	11.08
6.16	3.00	7.56			7.25	10.32	7.43				BAJA	nd.	7.25	10.32
6.45	3.26	8.25												
7.24	4.00	8.59												

Óda					Baja—Ujvidék.					Vissza				
v. v.	v. v.	sz. v.	SZ. V.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.		
4.00		1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15	6.50							
4.11		1.25		Baja-szállásváros		9.08	6.42							
4.25		1.38		Vaskút		8.53	6.26							
4.51		2.01		Gara		8.32	6.00							
5.09		2.16		Rigyica		8.17	5.35							
5.37		2.39		Sztanislos		8.00	5.12							
5.56		2.56		Gakova		7.36	4.40							
6.15		3.14		Nemudics		7.15	4.16							
6.25		3.23	érk.	Zombor (érk.)	ind.	7.05	4.05							
2.25	6.51	3.51	ind.	Zomborvásártér	érk.	6.20	11.20					7.00		
2.31	6.57	3.57		Fernbach-szállás		6.13	11.13					6.52		
2.41	7.07	4.07		Zsákóváros		6.04	11.04					6.41		
2.50	7.16	4.16		O-Sztlapár		5.56	10.56					6.32		
3.06	7.30	4.30		Bresztovác		5.42	10.42					6.15		
3.35	7.49	4.49		Hódásgh		5.27	10.28					5.51		
4.05	8.10	5.12		Parabuty		5.02	10.02					5.21		
4.46	8.35	5.37		Paraga		4.43	9.45					4.43		
5.00	8.49	5.51		ind. GAJDÓBRA	érk.	4.22	9.25					4.10		
5.40	9.18	6.09		Bulkesz		4.05	9.07					3.29		
5.54	9.30	6.23		Petrovács-Glozsán		3.50	8.55					3.14		
6.16	9.45	6.38		Futtak		3.39	8.44					3.00		
6.51	10.10	7.03		érk. UJVIDÉK	ind.	3.10	8.16					2.20		
7.13	10.31	7.25	érk.		ind.	2.45	7.55					1.40		

Óda					Szabadka—Dálja.					Vissza				
v. v.	sz. v.	gy. v.	SZABADKA	érk.	6.50	9.22 <th>12.59 <th>10.24 <th>sz. v.</th> <th>gy. v.</th> <th>SZABADKA</th> <th>érk.</th> <th>6.50</th> <th>9.22 </th></th></th>	12.59 <th>10.24 <th>sz. v.</th> <th>gy. v.</th> <th>SZABADKA</th> <th>érk.</th> <th>6.50</th> <th>9.22 </th></th>	10.24 <th>sz. v.</th> <th>gy. v.</th> <th>SZABADKA</th> <th>érk.</th> <th>6.50</th> <th>9.22 </th>	sz. v.	gy. v.	SZABADKA	érk.	6.50	9.22
5.00	2.02	6.10	Tavankút		6.17		12.37	9.58			Bajmók		5.53	8.54
5.25	2.26		Nemes-Militás		5.02	8.28	11.44	8.59			ind. ZOMBOR	ind.	4.40	8.17
5.54	2.46	6.41	Priglevicza-Szt. Iván		7.50	10.58	8.04	8.40			Szonta		7.46	10.42
6.16	3.17	7.05	érk. GOMBOS		7.37	10.30	7.30	7.30			ind. BODNÉ	érk.	6.57	9.22
6.40	3.41	7.21	érk. DÁLJA	ind.	6.46	9.10	5.45	6.46						
7.03	4.02	7.37												
7.17	4.16	7.47												
7.29	4.28	7.57												
9.23	5.25	8.42												
9.35	5.37	8.52												

Óda					O-Becse—Ujvidék.					Vissza				
sz. v.	v. v.	sz. v.	O-BECSE <th>érk.</th> <th>6.54 <th>12.43 <th>7.44 <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>O-BECSE <th>érk.</th> <th>6.54 <th>12.43</th> </th></th></th></th></th>	érk.	6.54 <th>12.43 <th>7.44 <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>O-BECSE <th>érk.</th> <th>6.54 <th>12.43</th> </th></th></th></th>	12.43 <th>7.44 <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>O-BECSE <th>érk.</th> <th>6.54 <th>12.43</th> </th></th></th>	7.44 <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>O-BECSE <th>érk.</th> <th>6.54 <th>12.43</th> </th></th>	sz. v.	v. v.	sz. v.	O-BECSE <th>érk.</th> <th>6.54 <th>12.43</th> </th>	érk.	6.54 <th>12.43</th>	12.43
4.40	9.50	4.25	Bács-Páldvár		6.33	12.16	7.32				Csúrog		6.15	11.47
5.05	10.21	4.49	Zsálya		5.50	11.33	6.37				Gospodince		5.31	10.44
5.27	10.48	5.10	Pemerin		5.14	10.20	6.04				Járak		4.58	9.50
5.49	11.22	5.32	VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31				VASKAPU	ind.	4.40	9.24
6.04	11.45	5.47	UJVIDÉK	ind.	4.15	8.55	5.00				UJVIDÉK	ind.	4.15	8.55
6.30	12.24	6.11												
6.39	12.36	6.20												
6.53	12.53	6.34												
7.01	1.07	6.36												
7.25	1.35	7.00												

Óda					Ujvidék—Vaskapu—Titel.					Vissza				
sz. v.	v. v.	sz. v.	UJVIDÉK <th>érk.</th> <th>6.00 <th>3.01 <th>5.33 <th>3.28 <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>UJVIDÉK <th>érk.</th> <th>6.00 <th>3.01 </th></th></th></th></th></th></th>	érk.	6.00 <th>3.01 <th>5.33 <th>3.28 <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>UJVIDÉK <th>érk.</th> <th>6.00 <th>3.01 </th></th></th></th></th></th>	3.01 <th>5.33 <th>3.28 <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>UJVIDÉK <th>érk.</th> <th>6.00 <th>3.01 </th></th></th></th></th>	5.33 <th>3.28 <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>UJVIDÉK <th>érk.</th> <th>6.00 <th>3.01 </th></th></th></th>	3.28 <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>UJVIDÉK <th>érk.</th> <th>6.00 <th>3.01 </th></th></th>	v. v.	sz. v.	UJVIDÉK <th>érk.</th> <th>6.00 <th>3.01 </th></th>	érk.	6.00 <th>3.01 </th>	3.01
6.37	5.10	ind.	VASKAPU	ind.	5.33	2.38	5.28	2.33			VASKAPU	ind.	5.28	2.33
7.00	5.38	érk.	Káty		5.06	2.16	5.06	2.16			Tisza-Kálmánfalva		4.43	1.56
7.05	5.50	ind.	Kövil-Szt. Iván		4.25	1.41	4.25	1.41			Vilóva-Gardonoveze		4.04	1.26
7.31	6.24		Lok		3.48	1.14	3.48	1.14						
7.42	6.38		TITEL	ind.	3.32	1.00	3.32	1.00						
7.57	7.00													
8.11	7.18													
8.24	7.34													
8.37	7.50	érk.												

Óda					Hegyes-Feketehegy—Palánka.					Vissza				
v. v.	v. v.	v. v.	HEGYES-FEKETEHEGY <th>érk.</th> <th>8.00 <th>5.40 <th>7.38 <th>5.18 <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>HEGYES-FEKETEHEGY <th>érk.</th> <th>8.00 <th>5.40</th> </th></th></th></th></th></th>	érk.	8.00 <th>5.40 <th>7.38 <th>5.18 <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>HEGYES-FEKETEHEGY <th>érk.</th> <th>8.00 <th>5.40</th> </th></th></th></th></th>	5.40 <th>7.38 <th>5.18 <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>HEGYES-FEKETEHEGY <th>érk.</th> <th>8.00 <th>5.40</th> </th></th></th></th>	7.38 <th>5.18 <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>HEGYES-FEKETEHEGY <th>érk.</th> <th>8.00 <th>5.40</th> </th></th></th>	5.18 <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>HEGYES-FEKETEHEGY <th>érk.</th> <th>8.00 <th>5.40</th> </th></th>	v. v.	v. v.	HEGYES-FEKETEHEGY <th>érk.</th> <th>8.00 <th>5.40</th> </th>	érk.	8.00 <th>5.40</th>	5.40
8.56	6.50	ind.	Telecska		7.26	5.06	7.05	4.45			Bélapusztá		6.51	4.31
9.19	7.13		Torza		6.32	4.16	6.03	3.47			Despot-Szt. Iván—Pivnicza		6.03	3.47
9.44	7.38		Szilbás		5.51	3.35	5.51	3.35			ind. GAJDÓBRA	ind.	5.51	3.35
9.56	7.40		érk. PALÁNKA	ind.	5.00									

Nyilttér

Egy, az emberiség általános jólétét előmozdító, még eléggé nem ismert szernek gyógyhatásáról a következő hálanyilvánítás tesz hangos tanúságot:

Bizonnyitvány. Alulírott ezenem hő köszönetét fejezi ki az 1900. január 22-én WILHELM PERENCZ gyógyszerész úrtól es. k. udvari szülőt Neunkirchenből Bécs mellett, kert es postán küldött WILHELM-féle antiarthritische és antirheumatische Batreinnungsthee. (vertisztítóteát). Az említett teának teljes hatása már a felének elhasznála előtt körülbelül 8 nap alatt abban mutatkozott, hogy a bal borpaszban (csípőben) és lábamban lévő borzasztó rheumastusz) fájdalmam, mely már 3 hónapra at okozott, és a mely sok álmatlan éjszaka okozott, s minden orvoszernek eddig északolt annyira enyhült, hogy az ágat elhagyhattam és házi teendőimet ismét elvégezhettem.

Minden, ly bajban szenvedő emberért saimnak ajánlom, hogy WILHELM PERENCZ gyógyszerész úrnak Neunkirchenben (Bécs mellett) ezen olcsó és hatásos vértisztító teát jiat rendeljék meg.

Mely tisztelőtel maradok
HUBER BORBÁLA,
„Zum Röseli“, Aesch-Nefenbach
Kanton Zürich,
Svájcz, 1900. február hó 10-én.

Az egyedüli valódi angol A. Thierry gyógyszerész **BALZSAMA**

Erőszerszűgyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az útvegezt csomagolásba törvényileg védve van.

Atina echter Balsam
mit der Schlüssel-Regel-
Marke
A. Thierry in Pragrad
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Ezen balzsam úgy külsőleg, mint belsőleg használandó. 1. Egy felülmulhatatlan hatású gyógyszer tődő és mellbetegségeknek, enyhíti a hurutot a nyálkát feloldja, eloszlatja a legfájdalmasabb köhögést és gyógyítja a reárbajokat is. 2. Kitűnően hat torokgyulladásnál, rekedtség és mindenféle torokbajoknál stb. 3. Elhajt minden lázas állapotot tőkéletesen. 4. Gyógyít feltűnően, gyorsan gyomorgöröcsét, köhikát és szagatást. 5. Enyhé használható és vértisztító szer, tisztítja a veséket, eloszlatja a kőpzelt betegségeket és erősíti az étvágyat, valamint az emésztést. 6. Előnyösen hat fogfájásnál, lyukas fogaknál és mindenféle fog- és szájbetegségeknek, megszünteti a fejbőgfőst, a száj és a gyomorból eredő rossz szagot. 7. Osdaszser mindenféle sebekre, forró és más bőrkítűtésnek, szemfőlesők, égés és sebek, megfagyott tagok, megszünteti a fejfájást, fejtűgást, köszvényét és fűlfájást stb. Pontosan megfigyeltendő a zöld apácavédjegy, mint fent látható. — Hamisítások ellen legjobb védekezés közvetlen beszerzése a gyárból eredeti dobozokban postamentesen osztrák-magyar birodalom postaalómláshoz 12 kis vagy 6 nagy 4 korona, Bosznia- vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevésbb nem küldetik. Szállítatnak csak az ősszeg előleges beküldés ellenében vagy megfelelő előleggel.

Miért szenved Ön? mikor Önnek rendelkezésére áll olyan szer, amely minden régi sebet fájdalom és veszedelmes operáció nélkül meggyógyít az

A. Thierry gyógyszerész egyedüli eredeti

Centifolia kenőcsével.

amely felülmulhatatlan ugya sebek gyors gyógyítását mint a fájdalmak enyhítését képessége tekintetében. A valódi Centifolia kenőcs alkalmazást ad: a gyermekágyasok mellfájalmat, a tejelválasztás pangásánál, melkőnyepéséknél, orbánczánál, mindenféle régi sérüléseknél, a lábak és kezek nyílt sebei, lábizzadásnál, dagadt lábaknál, sőt még esontszínál is; ugyszintén vágott, szűrt, lőt és zúzott sebeknél, minderméni idegen testeknek eltávolításánál, u. m.: útveg- és faszilánkoknál, homok- és kavicssemekeknek stb., mindennemű daganatoknál, karbunkulusnál, sőt rákos daganatoknál is, mindennemű égési sebeknél, fagyott tőrszekek, betegék felfekvésénél, nyak daganatoknál, vérdantalmaknál, gyermekek fűlfűlésénél stb. — Székűldés esakis az ősszeg előleges beküldés mellett történik. Ara 2 tőgyelvény posta és csomagolási stb. költségekkel együtt 3 korona 40 fillér. — Elismerő okiratok halomszáma állnak rendelkezésére eredeti kéziratban. Értékeltélen utánzatoktól óva intjük a közönséget. Minden egyes tőgyelvény a „Thierry (Adolf) LIMITED angalszertár Pragrad“ védjegyével van bejegyezve mint az fent látható. Mindkét fenti gyógyszer gyógyító képessége utóhergetelen és nines kítűve romlásnak, sőt minél régiebbek annál, hatkonyabb és értékesebbek. Nem árt nekik sem hideg, sem meleg, miért is minden évszakban székűldhetők. Majdnem mindég eredményesen segítenek, legalább is az első segélyt nyújtják az orvos megérkezésk. Természetesen soha sem szabad értékeltélen utánzatokhoz ugynevezett pótkészítők nyúlni melyeknek ezáltalán dobunk ki anyi pénzt. — hanem állandóan és sakis ezen két fentjelzett realis, olcsó, megbízható és amellett teljesen ártalmatlan világhírű szerhez tartsa magát az ember, melyeknek minden esalásnál, minden eshetősegre olkszűlve kényél kell lenniük. Amely teljesen fenti szereket a valódiságukat igazoló minden jellel ellát, va nem kapható, leghelyesebb ha vagy közvetlen a készítőjéhez fordulunk megrendelésünkkel és pedig: Thierry (Adolf) LIMITED Schutzengel-Apotheke in Pragrad bei Rohitsch-Sauerbrunn. Központi fiókraktár Budapestben Török József gyógyszerésznél. Zágrábban S. Mittelbach gyógyszerész és Bécsben C. Brady.

**Legalkalmasabb
bőr-málási ajándékok**
kaphatók:
Deutsch Mór órás és órákeresésznél ZOMBORAN,
Közút-utca, a lakareképbéházar mellett.

Somatose

oldható husféhérryge a hus tápanyagát tartalmazza (tojás féhérryge és só) majdnem izületi könynyen oldható por-alakban a lehető legjobb orvosi szer gyenge, a táp alkalorashan visszamataha nyéneknek — mellhegeknek, fűl-ghegeknek, szymor-betegeknek, — gyermekágyasoknak, injól körbana szenvedő gyermekeknek, gyógyítóknak.

VAS-BOMBATON alakjában pedig különösen

Sápkörbana szenvedőknak orvosilag ajánlott.

Somatosé vagy mátkőbnek mell az étvágyat.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Csak eredeti csomagolásban valódi.

Kériék minden nyilvrános, helyiségben kérní: Sport & Salon a legegánsabb, díslar-talmasabb, a legmagasabb és legelőkelőbb körökben. klubokban és nyilvrános-helyeken bel- és külföldön elterjedt társaslap, felvessz családi, társadalmi, művész- és sport-tudósításokat ingyen.

Megjelen minden szombaton.

Minden számmál kezdődhet az előfizetés.

Rendes kiadás 24. k.
Luxus-kiadás 40. "
Disz-kiadás 100. "

Egyes számok a beküldés ellenében, levélbélgyekben. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bécs IV. Póllsgasse 1.

MÜLLER VILMOS FIA

férfi szabó. Uri divat raktár
ZOMBOR (főutca.)

T. ez.

Azon általános bizalom és sikeres működés, mely kereskedelmi pályámon eddig kísérelt, arra szeretnék engem, hogy férfiszabó-üzletem változatlan fennmaradása mellett, hason kiterjedésű nagy

Uri-divat üzletet

alapítsak, melyet **Kossuth Lajos-utca 160. sz. a., Frey-féle házban**

Müller Vilmos Fia

üzletem alatt folytatom.

Az előkelő világ s a helyi szükségek igényeit szem előtt tartva, üzletem az angol gyártmányokat választotta főzikkéül, hasonlólag kiterjedvén a franciaia készítmények inkább fényűzésre szolgáló cikkreire s nem zárva ki ügykőrömből a belsőldnek e téren elismerést nyert készítményeit sem.

Megemlítenőnek tartom még, hogy férfiszabó-üzletemmel férfiruha készítő-műhelyt hoztam kapcsolatba, melyet kipróbált szakértő munkás-erőkkel láttam el, és így bátran állíthatom, hogy férfiruha készítésben is a kor igényeinek és a baladó divatnak eleget téve, készítményeim más városok hasonló készítményeivel versenyre foguak szállhatni.

Kérem tehát eme jelentésemet szives figyelmel méltatni s üzletemet kegyes pártfogása alá véve, engem becses rendelkezéseivel minél gyakrabban szerencséseltetni, melyek után vagyok legmélyebb tisztelettelm kilejezés mellett

MÜLLER VILMOS FIA

CARBOLINEUM

Avenarius szabadalom.

25 év óta kiprób. fakonzerváló-szer.

Utánzatoktól óvakodjunk.

Carbolineum-gyár R. Avenarius, Amstetten,
Alsó-Ausztria.

Iroda: Bécs III./Hauptstrasse 18.

Eladási hely:

Hay Ignác Zombor.

Egy ZOMBORBAN 30 év óta fennálló

férfiszabó-üzlet

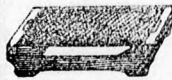
igen kiterjedt vevőkörrel, a tulajdonos elhalálása folytán,

azonnal eladó.

A raktáron levő szövetek és lész ruhák esetleg eladók.

Erdeklődők szíveskedjenek alábbi tulajdonosnőhöz további felvilágosításért fordulni.

özv. **LUSZTIG MORNÉ**
ZOMBOR.

A jánlom saját készítésű fölött multhatlan erős és olcsó.

sodrony-ágybetéteimet,

melynek ára csak 8 kraj

Kell, hogy ezt mind-nki meg

szerezze, egyrészt mert olcsó, másrészt egészségügy szempontból, mert ezáltal a szalma kellemetlen és egészségtelen kigőzögésétől, valamint a fejek elszaporodásától megóvatunk. Az így bővíthetősége meletten hozzáam beküldése után a betét 1 rap alatt a legpontosabban elkészül. Továbbá készítek

sodrony fonatot

kerítéseknek, udvar, kert, szőlők bekerítéséhez, mely nem kerül többé a rendszer léckerítésnél, a méret beküldése után mintával és költségvetéssel keszvegel szolgálok, ugyiszent ökozsokkora, baromfi hazat, padlás, magtársablatok befeszatás stb.

Lábtörők, étel-borítók,

(már deante nagyságban) és légyfogók sodronybol mindenkor készen kapunk és nagyon olcsón szállítom.

IFJ. UTRY PÁL
Bajan.

Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.

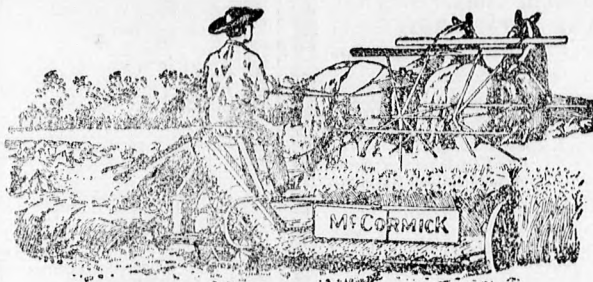
Szakértőknek, tisztelnek, posta, vasút és rendezőkönyvek, valamint mindenkinél, kinek jó órára szükség van, szíves tudomására hozzuk, hogy mi az eredeti gonf 14kar. elektro-arany-plaque remontőr órák és óra-hűtő rendszer egyedül ellátását átvettük. Ezen órák antimagnetikuss precíz szerkezettel vannak ellátva, legpontosabban vannak szabályozva és kipróbálva és minden egyes órárt három évi irásbeli jótállást vállalunk. Az órák tokok, melyek három fedélből, egy rugós fedélből (Savonell) állanak, pompás (legdívatosabb) kivitelűek és az újonnan felállít abszolút változatlan amerikai goldin érebből készülnek.

azonkívül egy 14karát. aranylemezzel van ellátva, miáltal oly eredeti hasonlatosságuk a valódi arany órákhoz, hogy még szakértők által sem különbözethetők meg egy 200 korona értékű valódi arany óráttól. A világ legújabb módja, mely soha sem veszíti el valódi arany kincsétét, 10.000 utánrendelést és körülbelül 3000 díszes levelet kaptunk 6 hónap leforgása alatt. Ara egy 14 karát órák csak 16 kor. vám- és bérmentve. Minden órához egy bírók ingren. Legdívatosabb és legelőnyösebb arany-plaque-lanok urak és hölgyek részére (nyaláncok is) 3, 5 és 8 korona. Minden meg nem felelő óra kifogás nélkül visszavetjük, miáltal semmi kockázatás. Szétküldés nékvet vagy a pénz előzetes beküldése ellenében. — Rendelvények intézendők. —
Uhren-Versandhaus „Chronos“ Basel I. (Schweiz).
Levelek Svájcba 25 fill. levelezőlapok 10 filleres bélyeggel ellátva küldendők. — Magyar levelezés.

Mc. Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicago-i aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

1900-1901

Kévektető aratógép. — Fűkaszalógép. — Kőszőrűkésűlök. — „Daisy“ marokrakó aratógép. — Szonagyűjtő gereblye és Kévektetőfonal gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépienket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

VILLIAM J. STILLMAN
igazgató.

Évi termelés: 362000 gép.

BUDAPEST,
V. ker. Váci-ut 30.

Képviselelők: Spitzer Jakab Zombor.

Oblát Károly

könyvnyomdájában ZOMBORBAN

a leszabó és legelőszóbb

nyomatott ványok

kaphatók.

A Zombor és Vidéke és a Bácskaer Volksblatt kiadó-tulajdonosa.

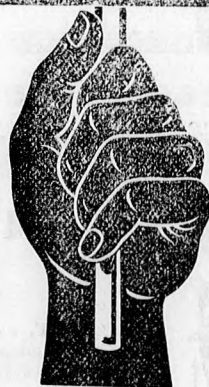

Van és nincs Freckle és Freckle

Mitlő hölgy használja a

„FEEOLIN“ - t.

Kérdezzék csak házfővőst, hogy a „FEEOLIN“ nem-e a legjobb kozmetikum a kéznek, a hajnak és fogaknak! A legbiztonságosabb arc és a legcsnyább kezek előlé. Üde, finomságot és ainkot nyor a „Feeolin“ használata által. A „Feeolin“ 42 legpontosabb és legirissabb művelettel állított szappan. Jótállunk tovább, hogy az arc reddi és ránc, hórtak, (mitosor) és ar-pörpöcsök (wimmer) stb. a „Feeolin“ használata által nyomtalanul eltűnnek. A „Feeolin“ legjobb hajszító — hajpálo — és hajszórtószor megakadályozza a hajhullást, a fagokaszórtót és a fejbetegségektől megóv. A „Feeolin“ egyben a legtermészetesebb és legelőnyösebb fogtisztítószer. A ki a „Feeolin“ t. t. minden szappan helyét használja fiatal és szép marad. Kételezés magukat a pénz azonnali visszaadására ha a „Feeolin“ használata nem sikerül. Egy darab ára 1 kor, 3 darab 2,50 kor, 6 darab 4 kor, 12 darab 7 kor. Egy darab utáni portó 20 fillér, 3 darabon 30 fillér, 6 darabon 40 fillér és több. Még mehetők 1 ERT. E. órák bármely Esca. VII. No. 14110-12-13.

✂ Csépléshez!

A Magyar általános kőszénbánya r.t.

Budapest.

Ajánlja:

Tatai Királdi Sajó-Szent-Péteri Doroghi Tokodi Ebszőnyi Mészpor trágyázáshoz

jó minőségű szenet rendkívül jutányos áron.

Tatai tojás szén (brikett)!

Ebszőnyi mész!

A tatal tojás szén (brikett) minőségben vetekedik a porosz szénnel és sokkal olcsóbb!